

1

»Kristus mora biti naš zgled z vsem svojim življenjem. Slediti mu moramo tudi na Kalvarijo in ne samo na goro Tabor. Isti Kristus, ki je bil poveličan na Taboru, je bil križan na Kalvariji, mi pa, ki mu bomo sledili, moramo biti poprej na Kalvariji in potem bo morda za nas tudi kakšen mali Tabor. Bistvena je Kalvarija in ne Tabor.« Te globoke misli je, kakor v slutnji mučeništva, zapisal v svoj dnevnik dvajsetletni bogoslovec Emil Kete na začetku svoje poti v duhovništvo. Trpljenja se ni bal. »Jezus je imel angela tolažnika v svojih najtežjih urah – mi bomo imeli Jezusa. Tisti Jezus, ki nas kreпча vsako jutro s svojim presvetim Telesom, nam bo prišel na pomoč v vseh naših težavah in v našem trpljenju. Če bo naša človeška narava omahovala, nas bo podprla zavest, da je Kristus z nami, da bomo lahko vse prenesli.« Njegove slutnje so se uresničile že nekaj mesecev zatem, novembra 1944, ko je, kot blaženi Alojzij Grozde, postal pričevalec junaške ljubezni do konca, umorjen iz sovraštva do vere. Na kraju njegove mučeniške smrti so novembra 2011 zasadili križ, drevo življenja.

Emil Kete

»Kristusu moramo slediti tudi na Kalvarijo in ne samo na goro Tabor.«

Moj dnevnik Emila Keteja je za tisk pripravil in ga v samozaložbi izdal lazarist Anton Pust o veliki noči 2011 pod naslovom *S Kristusom na Tabor in na Kalvarijo*, pred letošnjo veliko nočjo pa še dodatek *Poromali smo na kraj Emilove smrti*. Sam je to dragoceno knjižico tudi predstavil. Dnevnik ohranja beležke, ki jih je Emil kot gojenec goriškega bogoslovja zapisoval v komaj kaj več kot treh mesecih, to je od vstopa v bogoslovje v začetku avgusta do mučeniške smrti proti koncu novembra 1944. V njem je zapisoval nagovore duhovnega voditelja (spirituala) o krepostih in duhovnem življenju bodočega duhovnika. Zapisoval je tudi osebna razmišljanja in dogodke iz vsakdanjega življenja. V Dnevniku razodeva popolno predanost Bogu in veliko navdušenje za duhovniško poslanstvo. Njegovi zapisi izražajo gorečo željo, da bi postal dober Kristusov duhovnik ter da bi se popolnoma žrtvoval za duhovno prenovo in rast božjega kraljestva v našem narodu.

2

Za te plemenite cilje se je ogrel v globoko vereni kmečki družini v Dolenjah v župniji Planina pri Ajdovščini, kjer se je rodil 1. julija 1924 kot šesti od osmih otrok. Že kot otrok je začutil duhovniški poklic. Po značaju je bil miren, blagega srca, marljiv in zelo pozoren do bratov in sester. Zlasti je zelo spoštoval

3

4

5

starše. Vsi so ga imeli radi in so se po njem zgledovali. V osnovno šolo je hodil štiri leta na Planini, leta 1936 je odšel v Gorico na pripravnico, kot gimnazijec je bil v Malem semenišču. Po maturi leta 1944 se je vpisal v bogoslovje in postal gojenec v goriškem Velikem semenišču, kjer so se na duhovniški poklic pripravljali Slovenci, Hrvati, Italijani in Furlani. Bil je v skupini bogoslovcev, ki so konec avgusta 1944 obiskali slovenske bogoslovce v Ljubljani. To je bilo zanj veliko doživetje, ki ga je podrobno opisal v svojem dnevniku. Ob začetku akademskega leta je vanj zapisal: »Ves čas bom pridno delal, posebno študiral predmete, ki so najbolj potrebni v pastirovanju (delu na župniji). Če je res, da me je Jezus poklical na to pot, mora biti tudi res, da on zahteva od mene popolnost in na polovičarstva.«

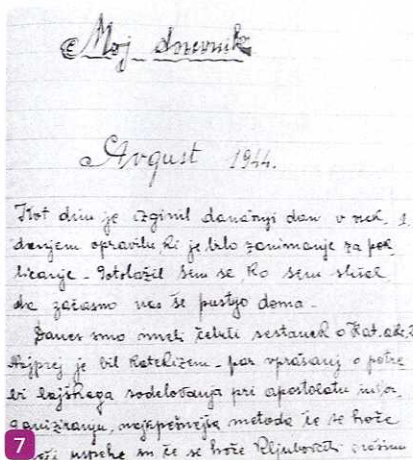
Komunistom ni bilo po volji, da je Emil šel v semenišče. Iz raznih okoliščin se da sklepati, da so načrtovali njegov umor. V okolici so imeli svoj štab in po vaseh svoje zaupnike. Ketejevi so materialno podpirali partizane, kot verni ljudje pa se niso mogli strinjati z gibanjem, ki so ga vodili komunisti pod krinko Osvobodilne fronte. Družino so strogo nadzirali. Ko je najstarejši sin Jože ušel partizanski mobilizaciji, so aretirali očeta, ga odvedli v štab ter ga tam zaslíševali in mu grozili. Ko je prišel domov, si ni upal povedati, kako so ravnali z njim. Moralo je biti nekaj hudega, ker je resno zbolel. Ko so Emilu sporočili, da oče umira, je sklenil, da gre domov. Soščolcem, ki so ga svarili, naj se ne podaja na to nevarno pot, je rekel: »Nič se ne bojim, saj sem nedolžen. Kaj mi morejo. Če pa se mi kaj zgodi, če me ubijejo, kakor so pobijali v Mehiki, bodo tudi moje zadnje besede: *Živel Kristus Kralj!*« Domov je odšel 9. novembra, vračal se je 11. novembra. Prenočil je pri sorodnikih v Ajdovščini, naslednjega dne pa se je odločil, da gre v Gorico peš. Na poti med Osekom in Ozeljanom sta ga ustavili dve partizanki in zahtevali dokumente. »Aha, ravno pravi je!« sta rekli in ga izročili dvema partizanoma. Po večerji v hiši Emilove sorodnice so ga odvedli v neki svinjski hlev. Terenci so se posvetovali, kaj naj z njim naredijo. Po nekaj dneh so ga gnali v gozd pod Šempasom. V dolinici Ovčji plac so ga ustrelili in plitvo zakopali. Po očetovi smrti 14. novembra so bili domači v skrbeh za Emila. Sorodnica iz Šempasa jim je

6

6

7

8

sporočila, kaj se je dogajalo z njim. Njegov grob so odkrili, ko so grabili listje. Mati je srčno želela, da bi bil pokopan v blagoslovljeni zemlji. Leta 1948 so prišli njegov brat in dve sestri ter posmrtno ostanke brata mučenca spravili v vrečo. Brat Florijan jih je na kolesu peljal k sestri in čez nekaj dni so jih pokopali v grob sorodnikov v Braniku. Na kraju Emilove nasilne smrti, so 13. novembra 2011 blagoslovili spominski križ. Škof Jurij Bizjak je v svojem nagovoru dejal: »Zbrani smo na kraju, ki se imenuje Ovčji plac ... Tudi naše današnje opravilo nam zbuja misel na ovce in na jagnje, ki ju v opisu Gospodovega služabnika omenja prerok Izaija: "Bil je mučen, a se je uklonil in ni odprl svojih ust, kakor jagnje, ki ga peljejo v zakol, in kakor ovca, ki pred svojimi strižci umolkne" (Iz 53,7). Vse besede, pisane na kožo našemu junaku!«

✚ **Silvester ČUK**

- 1 Sedemnajstletni gimnazijec Emil (1941).
- 2 Družina Kete leta 1931: oče Jože s Florijanom v naročju, mati Angela z Ivanko v naročju, poleg Ivan, spredaj Emil; z leve stojijo: Angela, Jože in Alojzija.
- 3 Planina pri Ajdovščini.
- 4 Emilov rojak biseromašnik Anton Štrancar (1922) in + Bogdan Bric, župnik v Oseku.
- 5 Ob križu je spregovoril tudi Anton Pust, pisec knjižice o Keteju.
- 6 Koprski pomožni škof Jurij Bizjak je v svojem nagovoru dejal: »Vsadili smo drevesce, ki prinaša najbolj žlahtne sadove – drevesce križa.«
- 7 Naslovna stran Ketejevega dnevnika.
- 8 Plošča na njegovem grobu v Braniku.